

Πλατεία ἀξίνη χρησιμοποιουμένη ἐν τῇ καλλιιεργείᾳ κυρίως τῶν ἀμπέλων: Σκάβω ὅλη μέρα μὲ τὴ 'βελαξίνα. Συνών. ἀμπελαξινάρι, ἀμπελαξίνι, ἀμπελότσαππα.

ἀμπελαξινάρι τό, ἀμάρι. ἀμπελοξινάρι Πελοπν. ἀμπελοξίναρο Ζάκ.

Ἐκ τῶν οὐσ. ἀμπέλι καὶ ἀξινάρι, παρ' ὃ καὶ 'ξινάρι, ἢ ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπελαξίνα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρι (I).

Ἀμπελαξίνα, ὁ ἰδ.

ἀμπελαξίνι τό, ἀμάρι. ἀβελοξίνι Πελοπν.(Πλάτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπελαξίνα.

Ἀμπελαξίνα, ὁ ἰδ.

ἀμπελάρις ὁ, Μακεδ. (Θεσσαλον.) κ. ἀ. — Λεξ. Δεὲκ Λάουνδ. Βλαστ. 291 ἀμπιλάρις Μακεδ. (Καταφύγ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπέλι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρις. Ἡ λ. καὶ παρὰ Πορτ.

Ὁ καλλιιεργῶν ἀμπελῶνα. Συνών. ἀμπελᾶς 2, ἀμπελίστης, ἀμπελικὸς I, ἀμπελουργὸς I.

ἀμπέλαρος ὁ, Ἡπ. (Κούρεντ.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. ἀμπέλι.

Μεγάλη ἄμπελος. Συνών. ἀμπέλα, ἀμπελούκλα.

ἀμπελᾶς ὁ, Λεξ. Δεὲκ Λάουνδ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπέλι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ας. Ὅτι ἡ λ. μεσν. δηλοῦται ἐκ τοῦ μεσν. ἐπων. Ἀμπελᾶς.

1) Ὁ κάτοχος πολλῶν ἀμπελῶνων Λεξ. Ἐλευθερουδ.

2) Καλλιιεργητὴς ἀμπελῶνος Λεξ. Δεὲκ Λάουνδ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀμπελάρις. 3) Ἀμπελοφύλαξ Λεξ. Λάουνδ. Συνών. ἀμπελικὸς II, ἀμπελουργὸς 2, ἀμπελοφύλακας, δραγάτης. Ἡ λ. ὡς ἐπών. πολλαχ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀβελᾶς Πάρ. τοῦ Ἀμπελᾶ Πελοπν. Ἀβελᾶ Κεφαλλ.

ἀμπελεῖα ἡ, Ἀμοργ. Κύπρ. Σίκιν. Σίφν. κ. ἀ. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. ἀβελεῖα Θήρ. Σύμ. ἀμπεγεῖα Σίφν. ἀμπελεῖα Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀμπελεῖα. Πβ. IRB, I, 195, 2 «[ὁ]ρί[ε]αντι τὰν ἐπὶ τοῦ πεδ[ί]ου ἀμπελεῖαν».

1) Τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου Ἀμοργ. Θήρ. Κύπρ. Σίκιν. Σίφν. κ. ἀ. — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.: Γραιὰ ἀβελεῖα Θήρ. Ἐναν ἀβέλιν μὲ τέσσαρες ἀβελεῖες αὐτόθ. || Ἄσμι.

Νὰ ἤξερα τὴν ἀβελεῖα ποῦ ἔκοφαν τὸ στεφάνι,
νὰ πῆα νὰ τὴ δότιζα νερό τοῦ Ἰορδάνη

Θήρ. Συνών. κλῆμα. β) Ἰμάς, διὰ τοῦ ὁποίου ἐξαρθᾶται ὁ κώδων ἐκ τοῦ λαιμοῦ προβάτου κττ. (πιθανῶς ἀρχικῶς ἦτο κλάδος ἀμπέλου) Σύμ. Πβ. τσαμπάλι. 2) Τόπος, ἐνθα πρότερον ἦτο πεφυτευμένη ἄμπελος, ὅπου δύνανται νὰ σφῶνται καὶ τινα κλήματα Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ.: Αὐτὸς οὐ τόπους ἰδῶ μέσα εἶναι οὐλον ἀμπιλεῖς Αἰτωλ. Ἦταν γιὰ βουλὰ ἀμπιλεῖα τοῦτον τοῦ μέρους αὐτόθ. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀμπιλεῖα καὶ ὡς τοπων. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Πβ. ἀμπελότοπος.

ἀμπελέτσα ἐπίρρ. Πελοπν. (Σπάρτ. Τρίπ.) ἀμπέτσα Νίσυρ.

Πιθανῶς ἐκ τοῦ Ἰταλ. *amplesso* = περίπτυξις. Ὁ τύπ. ἀμπέτσα ἴσως δύναται νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν παιδικὴν γλῶσσαν.

Περιβάδην, ἱππαστί, ἐπὶ παιδίων φερομένων ἐπὶ τῶν ὤμων ἐνθ' ἀν.: Παίρνω τὸ παιδί ἀμπέτσα Νίσυρ. Συνών. ἀγκάνια, καλικοῦτσα, ὄπα, ὄπαλα.

ἀμπελεύω ἀμάρι. ἀβελεύω Θήρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπέλι.

Φυτεύω ἄμπελον. Συνών. ἀμπελίζω, ἀμπελώνω, ἀντίθ. ξαμπελεύω, ξαμπελίζω, ξαμπελώνω.

ἀμπελζῶνας ὁ, Εὐβ. (Κύμ.) ἀβελζῶνας Πελοπν. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐσ. ἀμπελζών.

Τόπος ἔχων ἀμπέλους, ἀμπελῶν. Συνών. ἀμπέλι 2, ἀμπελζῶνας. Πβ. ἀμπελότοπος. Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀμπελζῶνα καὶ ὡς τοπων. Πελοπν. (Μεσσ.)

ἀμπελήσιος ἐπίθ. πολλαχ. ἀβελήσιος Θράκ. (Σαρεκκλ. κ. ἀ.) Κεφαλλ. (Λειξούρ.) Πελοπν. (Οἶν.) ἀμπιλήσιος Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀμπέλι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ήσιος.

1) Ὁ ἀνήκων εἰς ἄμπελον ἢ προερχόμενος ἀπὸ ἀμπέλου, ἀμπέλιος ἐνθ' ἀν.: Ἀμπελήσιο σταφύλι Πελοπν. (Τρίκκ.) Κλῆμα ἀβελήσιο Θράκ. Ἀμπιλήσιον κρασί Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἀμπιλήσιους κασμᾶς αὐτόθ. Ἀμπελήσια φασούλια Κωνπλ. Βίτσα ἀμπελήσια ἀγν. τόπ. β) Τὸ οὐδ. ἀμπελήσιο οὐσ., εἶδος σύκου λευκοῦ Ἡπ. (Ἄρτ.) 2) Ὁ ὑπὸ τὰ φύκη κρυπτόμενος, ἐπὶ τινων ἰχθύων Κεφαλλ. (Λειξούρ.) Πβ. Λαογρ. 6 (1917) 640.

ἀμπέλι τό, ἀμπέλιν Κύπρ. Πόντ. (Κερασ. Οἶν. κ. ἀ.) ἀμπέλι κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόρ.) Πόντ. (Ἀμισ.) ἀμ-πέλι Ἀπουλ. ἀβέλι πολλαχ. ἀμπέλ' βόρ. ἰδιώμ. ἀβέλ' πολλαχ. ἀμπέλ' Καπ. (Ἀραβάν. Γούρτον.) Πόντ. (Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Τρίπ.) ναμπέλι Σῦρ. (καὶ ἀμπέλι) μπέλι Θράκ. (Μυριόφ.) βέλι Κάλυμν. Πληθ. ὀνομαστ. ἀμπέγια Ἀπουλ. (Στερνάτ.) Σίφν. ἀμπέλα Νάξ. (Βόθρ.)

Τὸ ἀρχ. οὐσ. ἀμπέλιον. Ὁ τύπ. ἀμπέλιν ἤδη μεσν.

1) Τὸ κλῆμα τῆς ἀμπέλου, τὸ φυτὸν τῆς ἀμπέλου Αἴγιν. Ἀπουλ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Ὁφ. Τραπ. Τρίπ. κ. ἀ.) Τήν. Χίος κ. ἀ. — Λεξ. Ἡπίτ.: Ἐδῶσα τῆς κόρης μου προῖκα ἑκατὸ ἀμπέλια Αἴγιν. Ἐχομε πολλὰ ἀμπέλα, ἅμα ἐφέτ' οὐτὸ ἐφέρανε σταφύλᾳ Ὁφ. Ἀμπέλα πολὺκλαδα! (εὐχή κατὰ τὸν γάμον. Πβ. εὐχὴν τῆς στέψεως ἐν Εὐχολογ. 317 (ἐκδ. Goar) «ὑψωσον αὐτοὺς ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου, ὡς ἄμπελον εὐκληματοῦσαν!») Ἀμισ. Ἀμπέλιν καὶ κλαδιά νὰ ποί' σε ὁ Θεός! (ὁμοία τῇ προηγουμένῃ) Κερασ. || Ἄσμι.

Ἀκρίτας κάστρον ἔχτιζεν κι Ἀκρίτας περιβόλιν,
ὅσα τοῦ κόσμου τὰ φυτὰ ἐκεῖ φέρ' καὶ φυτεύει
κι ὅσα τοῦ κόσμου τ' ἀμπέλα ἐκεῖ φέρ' κι ἀμπελώνει

Τραπ. Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Συνών. ἀμπελῶς I, κλῆμα.

β) Κλάδος κλήματος δυνάμενος νὰ φυτευθῇ ὡς καταβολὰς Κύπρ. γ) Ὁ κορμὸς τῶν ἐλισσομένων φυτῶν, οἶον κολοκύνθης, φασηόλων Πόντ. (Σάντ.) Συνών. κλημί.

δ) Ἐξάνθημα ἐρπηστικόν, ἔλκος τοῦ τριχωτοῦ μέρους τῆς κεφαλῆς τῶν μικρῶν παιδίων Δαρδαν. — Λεξ. Δεὲκ Λάουνδ. Βυζ. Συνών. αἷτιον 3, ἀμελέτητο (ἰδ. ἀμελέτητος I 15), ἀμπελοκλάδι 5. ε) Ἐλκος ἐπὶ τῶν παρειῶν τῶν βρεφῶν Θράκ. (Μάδυτ.) 2) Ἐκτασις γῆς πεφυτευμένη διὰ κλημάτων, ἄμπελος, ἀμπελῶν κοιν. καὶ

